

Štajersko.

Gornjegrajsko učiteljsko društvo je po dolgem odlašanju imelo svoje glavno zborovanje dne 3. majnika t. l. v šoli v Gornjem gradu. Udeležba je bila tako nepričakovano dobra, da smo se vsi čudili, posebno z ozirom na sedanje jako neugodne razmere. Samo par šol v Savinski dolini ni bilo zastopanih, nekateri so bili uradno zadržani. Predsednik tovariš Iv. Kelc otvoril zborovanje in iskreno pozdravi vse navzoče. Med drugim omenja vstrajne poštrevnosti za vsestranski napredek in zlato svobodo miliga nam naroda slovenskega. Nato preide k čitanju mnogih dopisov. Na izraženo sožalje in udanostno izjavo je došla iz kabinete pisarne cesarjeve prav laskava zahvala. Dalje prijavi zahvalo rodovine ravnatelja Supaneka za sožalno izjavo, ki jo je podalo naše društvo ob priliki bridke izgube blagega očeta Supaneka, ki je bil vrl učitelj in zvest naš tovariš. O kjiži dr. Tumlirtza za nenemške šole ima pravdo sklepati uradna c. kr. učit. konferenca. Glede predavanja o gobah se sklene, da se isto vrši dne 4. junija t. l. v Nazarjih. Glede »Slov. Šol. Matic« se sklene, naj učiteljstvo močno agitira in naroča knjige te velevažne šolske družbe, a udnino naj pošiljajo šol. vodje naravnost tov. Jakobu Dimniku, vodji l. mestne deske ljudske šole v Ljubljani, a obenem naj o tem obvestijo poverjenika za naš okraj tov. Kocbeka v Gornjem gradu. Nato je jako zanimivo in poučljivo predaval tovariš Joško Bizjak, učitelj v Bočni o praktični kurjerji. Izrazila se je želja, da bi svoje temeljito sestavljeno poročilo objavil v kakšnem učiteljskem listu. Namesto blagajnika tov. Janka Burdiana, ki se nahaja v Smeredevu v Srbiji kot enoletni prostovoljec, je poročal o računskem zaključku tov. Bizjak, kar se je pritrjevalno vzelo na znanje. Slednjič bi se morala vršiti volitev novega odbora, a na občno željo društvnikov — akoravno je predsednik temu ugovarjal — je ostal prejšnji odbor, samo mesto blagajnika je prevzela tovarišica gospica Cirila Deleja v Novi Štiti. Na veselo, polnoštevilno svidenje prihodnjič v Nazarjih!

I. K.

Kranjske vesti.

—r— **Odlikovanje.** C. kr. okrajni šolski nadzornik za postojnski in logaški šolski okraj gosp. Ivan Thuma je dobil naslov cesarskega svetnika. Z zlatim zaslužnim križcem s krono je odlikovan c. kr. okrajni šolski nadzornik za šolski okraj Ljubljanska okolica in Kamnik profesor Fran Gabršek. Čestitamo!

—r— **Povišanja.** Za praporščaka pri črnovojnikih je povišana: Anton Levstik, nadučitelj pri Sv. Petru v Ljubljani in Karel Wider, učitelj na l. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani.

—r— **Osmič je odlikovan** tekom vojne stotnik v generalnem štabu gosp. Ant. Lokar, sin našega tovariša Ivana Lokarja, nadučitelja v p. v Ljubljani. Dobil je sedaj zaslužni križ z vojno dekoracijo od malteškega viteškega reda. Našemu tovarišu iskreno čestitamo na vrlem sinu!

—r— **Poročil se je** gosp. dr. Fran Bončina, železniški koncipist c. kr. državne železnice z gospodično Elzo pl. Lukanc-Savenburg, z bivšo učiteljico v Ljubljani. Čestitamo!

Štajerske vesti.

—š— **Odlikovanje.** Okrajni šolski nadzornik za šolski okraj Mariborska okolica gosp. Ivan Dreifak je odlikovan z vojaškim križcem 3. razreda za zasluge.

—š— **Odlikovana sta z vojnimi križci** za civilne zasluge 3. razreda tovariša Ivan Čonč, nadučitelj v Jarenini in Fran Robnik, nadučitelj v Št. Juriju ob Paki.

—š— **Povišanja.** Poročnika v r. sta postala: Alojzij Osterc, učitelj v Sevnici in Franjo Friedl, učitelj v Cirkovcah. Praporščaki v r. pa so postali: Alojzij Bučar, učitelj na Zidanem mostu; Lev Dobnik, učitelj v Ponikvi ob j. ž. in Robert Košar, učitelj pri Sv. Bolfenku. — Za praporščake pri črnovojnikih so povišani: Jos. Čuček, učitelj v Žičah; Franjo Sinigoy, učitelj v Selah pri Slov. Gradcu in Ferdo Pokersnik, učitelj v Skaluh.

—š— **Izpraznjene ljudskošolske službe** se bodo, kot se sliši z avtoritativne strani, vendarle razpisale. V to je pač že skrajni čas!

—š— **Šolske počitnice v mesecu maju na Štajerskem.** Deželni šolski svet za Štajersko je odredil, da smejo okrajni šolski sveti dovoliti na ljudskih šolah na kmetih šolske počitnice za dva tedna v mesecu maju, da se opravijo najnujnejša

poljedelska dela. Da bi pa šolska mladina pri učenju ne trpela škode, je določeno, da bodo velike počitnice za dva tedna skrajšane.

—š— **Meseca maja prenehajo s poukom na kmetijskih šolah na Štajerskem** za 14 dni, da bodo učenci in učitelji pomagali pri obdelovanju polja. Zamudo nadomeste v velikih počitnicah.

—š— **Za učiteljski vojni podporni sklad** nam je nakazal tovariš From, nadučitelj pri Sv. Juriju v Slov. gor. 7 K 80 vin., ki so darovale po 2 K 60 vin. ondotne učiteljice tovarišice: Mara Valenčak; Amalija Orehek in Fani Novak. Živile! Denar smo izročili »Zvezi slovenskih učiteljev in učiteljic na Štajerskem«.

—š— **Draginjske doklade** za omožene učiteljice. Štajerski deželni odbor je sklenil, da dobijo učiteljice, ki so se po letu 1898 z dovoljenjem deželnega šolskega sveta omožile z neučitelji in so z dovoljenjem šolske oblasti ostale v šolski službi, enkratno draginjsko doklado v izmeri 150 K, 200 K, 250 K ali 300 K, kakor je pač določeno za poročenega učitelja z učiteljico.

—š— **V Kapelah na Štajerskem je umrla učiteljeva vdova** gospa Terezija Poljanec, mati mariborskega profesorja dr. Leopolda Poljanca. Naše sožalje!

—š— **Slovenske ljudske šole na Štajerskem in V. vojno posojilo.** Pri nabirališčih na slovenskih ljudskih šolah na Štajerskem se je podpisalo V. voj. posojila K 3.778.400. — To svoto smo posneli po najnovejšem ofic. seznamu ter so posamni šolski okrajji prispeli k njej v kronah nastopne zneske: Brežice 117.700; Celje okolica 49.950; Čmurek 31.200; Gornjigrad 10.600; Gornja Radgona 48.800; Konjice 72.600; Kozje 89.900; Laško 169.400; Ljutomer 183.850; Mahrenberg 143.200; Maribor okol. 1.289.650; Ormož 91.300; Ptuj okol. 399.000; Sevnica 18.800; Slov. Bistrica 339.500; Slov. Gradec 32.100; Št. Lenart 394.250; Šmarje 21.700; Šoštanj 64.000; Vransko 114.700. — To je sad trudoljubnega dela vrlega našega učiteljstva! — Pripomnja ured.: Izmed tu navedenih okrajev in vsot vojnega posojila smo nekatere izkazali že v 7. števi »Učit. Tov.« Danes smo izkazali v dotičnem razpredelu samo tiste vsote, ki še niso bile izkazane in razlike v onih okrajih, ki so izpopolnili izkaze.

—š— **Umrl je**, kakor se nam poroča iz Slov. Goric, dne 25. marca t. l. tovariš Peter Pavlin, nadučitelj pri Št. Juriju, v 54 letu svoje dobe. — Pokojnik je učiteljeval od leta 1882, ter je bil šolski vodja petrazrednice pri Št. Juriju v Sl. G. od leta 1904. Naj v miru počiva! (Obširnejši nekrolog pričakujemo.)

Tržaške vesti.

—t— **Imenovanje v šolski službi.** Učiteljica v Slovenski Bistrici, gospica Renče Gottlob, pastorka našega tovariša Ivana Beleta, učitelja na l. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani, je imenovana za učiteljico na c. kr. državni ljudski in meščanski šoli v Trstu.

—t— **Otvoritev nemško-slovenskega otroškega vrtca pri Sv. Vidu.** Ob veliki udeležbi se je vršilo včeraj blagoslovljenje nemško-slovenskega otroškega vrtca pri Sv. Vidu. Zavod je blagoslovil škof dr. Karlin. Slavnosti so prisostvovali: namestnik baron Fries Skene, kontreadmiral baron Koudelka, dvor. svet. baron Glanz, dvor. svet. Scarpa, polk. Schottkowsky, deželni šolski nadzorniki dvor. svet. Ravalico, dr. Kauer in Matejčić, okr. šol. nad. Neckermann, kakor tudi zastopniki nemških in slovenskih šol, gospa dr. Rybačeva, gospa dr. Schellanderjeva in mnogi drugi. Sedanji načelnik občinske uprave tržaške, sek. svet. dr. pl. Hirsch je otvoril slavnost s pozdravnim nagovorom v italijanskem, nemškem in slovenskem jeziku, v katerem je poudarjal pomen ustanovitve otroškega vrtca za nemško in slovensko govoreče otroke pri Sv. Vidu. Ravno tu bivajo rodbine vseh treh narodnosti in zato je z veseljem pozdraviti, da je bil ustanovljen dom tudi za otroke nemških in slovenskih rodbin, kakor za one italijanske narodnosti. Sekc. svet. pl. Hirsch je dalje naglašal, da se otvarja otroški vrtec na dan, ko praznuje naša prejasna deželna mati svoj prvi rojstni dan kot cesarica. Končno je izražal govornik željo, da naj postane novi zavod otrokom ljubko zavetišče, nakaž je zaklical trikratni »Živio!« Njenemu Veličanstvu. Navzoči so se med zvoki ljudske himne navdušeno odzvali pozivu. Nato je govoril namestnik baron Fries-Skene daljši govor v vseh treh deželnih jezikih. Izražal je uvodoma svoje veselje, da se otvarja vrtce ravno na današnji slovesni dan. Ta občeukoristni zavod bo služil predvsem delavskemu prebivalstvu

Trsta, ki vzorno prenaša vse vojne nadloge in se, kakor posebno naši pridni železničarji, vedno skrbno prizadeva, da ojači s svojim delom notranjo moč države. Sedaj so za otroke vseh narodnosti ustvarjene ustanove, ki bodo na podlagi gojitve materinega jezika zamogle nuditi izredno dragoceno izpopolnitev domače vzgoje. Namestnik se je zahvalil tržaški občini in vsem, ki so sodelovali pri ustanovitvi zavoda, in je izražal nado, da bo občina tudi nadalje, posebno po srečnem končanju vojne, skrbela za blagor mladine, našega najdražjega zaklada. Nato je škof dr. Karlin blagoslovil otroški vrtec in pozdravil navzoče otroke v njihovem novem zavetišču. Ko so si odlični visoki gostje ogledali zavod, o katerem so se izrekli jako pohvalno, se je končala lepa slavnost. Po »Edinosti«.

Goriške vesti.

—g— **Odlikovanje s zlatim zaslužnim križcem s krono** je odlikovan c. kr. okrajni šolski nadzornik za goriški šolski okraj gosp. Fran Sivec. Iskreno čestitamo!

—g— **Za goriške učitelje.** Goriško učiteljstvo živi v veliki bedi. Deželni odbor nima sredstev, da bi pomagal učiteljstvu, in mu priznal znatne draginjske doklade, zato se je obrnil na vladu, da bi priskočila na pomoč bednemu učiteljstvu. Vlada je pri volji dati gotovo vsoto, a zahteva od deželnega odbora jamstvo za znesek, ki ga hoče dati v ta namen. Deželni odbor je sklenil na to, da sprejme zahtevano jamstvo za predplačila okr. šolskim svetom s strani vlade v svrhu, da se jih porabi za draginjsko doklado učiteljem do zneska 38.000 K. Obveščeni so o tem vsi šolski sveti in povabljeni, da se tostvarno odzovejo. Deželni odbor je priporočal deželnemu šolskemu svetu za podporo one začasne učitelje, ki so bili odpuščeni povodom italijanske vojne napovedi.

—g— **Pred goriško izpitno komisijo za ljudske in meščanske šole v Ljubljani** so se vršile vsposobljenostne izkušnje od 23. pa do dne 28. aprila ter so jih prebili z ugodnim uspehom nastopni učiteljski kandidati, oziroma kandidatnje: Za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Bratovž Doroteja (z odliko) in Čuček Valerija; za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom: Batič Antonija, Bratuž Karel, Budal Pavla, Čok Albert, Fuhrmann Emilija, Komavli Valerija, Lapajne Marija, Miklavčič Friderik, Torkar Olga in Urh Ljudmila; za ljudske šole z nemškim učnim jezikom: Aichner Helga in Gioppo Olga.

Splošni vestnik.

Rojstni dan Nj. Veličanstva presvetle cesarice Zite je praznovala šolska mladina s svojim učiteljstvom dne 9. maja 1917. Šolska mladina se je udeležila šolarske maše in po slovesni službi božji je navdušeno zadonela iz otroških grl 1. in 5. kitica cesarske pesmi. V proslavo tega dne so vihrale iznad šolskih poslopj cesarske in narodne zastave. Ta dan je bil pouka prost.

Naivečja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

je imela vlog koncem leta 1916 K 55.000.000—
hipotečnih in občinskih posojil „ 30.600.000—
rezervnega zaklada „ 1.500.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5%,
izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1%
oziroma 3/4% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

Književnost.

Mladinski list Zvonček prinaša v 5. števi letošnjega letnika to-le zanimivo in podučno vsebino. — Jos. Vandot: Radost. (Pesem). Fran Žgur: Pesem. — Naš Radko in Sultan. (Pesmi.) Karel Ewald-Gradiščan: Pripovedka o dobrem možu. Jakob Dimnik: Cesarica Cita. (S sliko.) Hasan-Aginica: Vladko in zrakovlavi. (S sliko.) Josip Kralj: V težkih slutnjah. (Pesem.) Vinko Klanšek: Rešena Vesna. (Bajka.) Čilska obal v Južni Ameriki. (Slika.) Fr. Kranjc: † Maks Viher. (S sliko.) Orešan: Slovenski umetnik. (Svetko Peruzzi. S sliko.) Vinko Klanšek: Pesem škranjca. Pouk in zabava. Kotiček gospoda Doropoljskega.

Publikacije »Tiskovne zadrage«. Tiskovna zadruga, ki izdaja »Ljubljanski Zvon« naznanja, da bo pričela pod uredništvom dr. Pavla Grošlja izdajati poljuden prirodozloven list. Istotako bo pričela izdajati Jurčičeve, Levčeve in Erjavčeve zbrane spise kakor tudi prevode iz slovenskih literatur.

Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino. Ugledni zgodovinar prof. Anton Kaspret, literarni zgodovinar dr. Fran Kidrič in jezikoslovec dr. Rajko Nachtigal so se združili za skupno izdajanje »Časopisa za slovenski jezik, književnost in zgodovino«. Časopis se bo bavil s slovenskim narodom, z njegovim jezikom, z njegovim duševnim življenjem in z njegovo preteklostjo.

NUJNA PROŠNJA.

Vse tovariše in tovarišice prosimo, da nam sproti poročajo, koliko je podpisalo VI. vojnega posojila učiteljstvo, koliko šola in šolski otroci in koliko starši in sorodniki šolskih otrok po nagovarjanju in prizadevanju učiteljstva. Mnogo učiteljev deluje v društvih, v bogatih denarnih zavodih in raznih korporacijah. Tudi tu zastavite svojo besedo v blaginjo države, o uspehu pa nam poročajte. Uspehe dela slovenskega učiteljstva v prihodnjih dneh bomo zabeleževali v »Učit. Tov.« Uspehi naj bodo taki, da nam bodo v ponos! **Uredništvo.**

Beguncem, invalidom, revnim slojem, kakor tudi šolski mladini se nudi posebna prilika z nabiranjem in sušenjem sedaj zelo potrebnih zdravilnih želišč, priti do postranskega dobrega zaslужka. Natančna pojasnili daje tvrdka R. Luckmann, prej Jos. Leuz nasl. v Ljubljani. Ahacjeva cesta št. 10, v bližini sv. Petra cerkve.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani

reg. »ovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 30. aprila 1917 K 121.176-19

Uradne ure: Vsak četrtek in vsaka sobota od 1/25. do 1/26. ure popoldne.